

Հիմնաւոր առաջնորդութեամբ վարժութեամբ և ուղղութեամբ սկսողք շարունակողք՝ կրթցած են յաջողիլ իբր անընդհատ վաճառականութեան նման հաշուելի ու քաղմագէմ գործի մը մէջ, և անոնք որ ըստ բերման ժամանակաց և ըստերիւր սկսած և աջ ու ձախ շեղած են շահադիտաբար՝ ըստ բաղդի ըստ ժամանակաց և ըստերիւր ելեկշնորով նուաղած վատած ու ինկած են:

Նոյնպէս՝ ճարտարութիւնն և արուեստը ձախողաբար խաբելուն մէջ կ'արժողները՝ դժբաղդաբար՝ թէ բարեբաղդաբար ամէնէն մեծ զոհերն եղած են իրաց հանրական անխաբ ու անաչառ գնացքին: Սարեւն՝ հիմնապէս ընդդէմ է վաճառական ոգիին, ինչպէս բնութեան մէջ ամէն գործի. արեգակէն սկսեալ մինչև լոյսի յետին շամանդաղն՝ իրենց յաւիտենից լնթացքին մէջ չեն խաբեր, նա՛ միշտ արեւելքէն ճիշդ ու անխաբ կէտէն ծագելով և լուսաւորելով, սա՛ միշտ լոյս և ճշգրտութիւն նշողելով ամէնայետին հիւլէին անգամ. և ըստ այսմ՝ խաբողներն ամէնէն աւելի խաբողներն ալ եղած են բնաբար: Սարեւ՝ առգնողը, խաբե՛լ վաճառողը, խաբե՛լ ընկերը կամ պաշտօնեան, խաբե՛լ վերջապէս ազգականն ու իր բարին մտածող միամիտը, այս ամէն խաբէութեանց գործօնեաներն՝ ո՛չ ապաքէն կը խաբուին իրաւապէս ամէնէն մեծ ճշմարտութենէն ամէնէն մեծ ու անխաբ ատեանէն, կարծելով թէ իրենց խաբէութիւնները չտեսներ մեծ Աչքն՝ որ անողոք է ու անաչառ որ կը տեսնէ ամէն բան և կը խաբէ իմն ամէնէն վարպետ խաբեւաններն անգամ շատ ճշմարիտ դիւրութեամբ՝ կարծեցունել տալով անոնց թէ ինք չտեսներ իրենց խեղճ ու կրակ խաբէութիւնները: «Ա՛յն իսկ վարձք նոցա»: Մեր ստոյգ հանճարին և ճարտարութեան վրայ շատ տխուր գաղափար մը տուած կըլլանք՝ երբ խոստովանինք որ ստիպուած ենք ապրիլ ու մխիթար-